

A középiskolákról szólva azt mondja a kultuszminiszter, hogy ilyen iskola elegendő számmal van, csak az oktatószemélyzet anyagi kérdésével kell foglalkozni.

— Ami az egyetemeket illeti,

Szegeden

nagyarányu építkezések folynak. Gyermekgyógyászati, szülészeti és nőgyógyászati, sebészeti, belgyógyászati, bőr- és bűjakórtani klinikákat emelünk, ezenkívül három elméleti intézetet, anatómiai, patológiai és törvényszéki orvostani intézetet. Szegeden öt nagy kórház épül. Ezek rendkívül fontosak. A magyar középosztály számára gyógykezelés céljára nem áll más rendelkezésre, mint bevonulás a klinikákra, az ambulanciák révén pedig a munkástömegek javára szolgálnak ezek az intézmények. Nem tudok demokratikusabb intézményt elképzelni sem, mint ezek a klinikák. Ha azt mondják, hogy sokat költünk az egyetemekre, ez megfelel a tényeknek, de csak az orvosi fakultásra költünk sokat. Debrecenben központi egyetem építkezése válik szükségessé. Ez az első, nem klinikai építkezés miniszterségem idején. Ezen a helyen meg kell emlékezni Szeged és Debrecen áldozatkészségéről.

— Debrecen 5.7 millió pengővel járult hozzá az építkezéshez. Szegeden a város megvette a DMKE fölöslegessé vált internátusát és ezt állami hozzáépítéssel megnyitjuk. A polgári tanárképzőnek ott létesítünk intézetet. A csanádi püspök pedig a Szent Imre kollégiumot fogja felépíttetni. Amint a gazdasági akadémiákból főiskolát csináltak, ugyanígy a pedagógiumból és az Erzsébet nőiskolából is főiskolát kell csinálni.

— Örömmel hallotta, hogy a parlamentben a művészeti politikáról folyt vita. Emelte a Nemzeti Színház és Opera költségeit.

— Mint kultuszminiszter, egyéni ízlésem alá kell rendelnem annak a magasabb szempontnak, amellyel nekem megértést kell tanúsítanom minden irányzattal, akár tetszik nekem, akár nem. Csak egy feltételt szabok: a tehetséget.

A kultuszminiszter a *numerus clausus*ról nem nyilatkozik.

Maday Gyula a leventeintézményre vonatkozólag kijelenti, hogy ki kell üzni a lelketlen szellemet.

Malasits és Esztergályos a leventeintézménnyel kapcsolatos anomáliákat tette szóvá.

Esztergályos János kijelenti ezután, hogy a kultuszminiszter csak a *külső látszatra* ad, a belső lényegre nem törekszik. A tanárság anyagi helyzetével foglalkozva kéri, hogy a miniszter tegyen meg minden lehetőt a tanerők helyzetének javítása érdekében.

Kleblsberg Kunó kultuszminiszter kijelenti, hogy az elbocsájtott tanerők ügyében *általános revízióra nem hajlandó*, de egyes indokolt esetben a revíziótól nem zárkozik el.

A szakiskolák tételénél Kocsán Károly a szakitanitók és gyógypedagógiai tanárok fizetésrendezését sürgeti.

Pogány Frigyes arra kérte a minisztert, hogy programja keretében gondoskodjon a gyengeelméjűek szakszerű oktatásáról.

Rothstein Mór kérte az előirányzott összeg felemelését, valamint azt, hogy minden ipar számára külön szakiskolát létesítsenek.

A ház a rovatot változatlanul fogadta el.

A tanítói fizetésekről szóló tételnél Kocsán Károly és Malasits szólalt fel. Mindketten a tanítók fizetésének rendezését kérték. Malasits határozati javaslatban követelte a *tanítói fizetések 20 százalékos* emelését.

Az ülés 6 órakor ért véget.

„A képviselő ur ne merjen eljönni az ünnepségekre!”

Budapest, május 16. Vasárnap két politikai gyűlést tartottak. Szarvason a kisczardák gyűlése össze, a várt demonstráció azonban elmaradt, mert Herczegh Sándort az utolsó percben táviratban intették le. Érdekes dolog mégis adódott, amennyiben a kerület egységespárti képviselőjének, dr. Tóth Pálnak ezt üzenték választói:

— *Képviselő ur, ne merjen eljönni a vasárnapi gazdaünnepségre, mert nagyon megbánja!*...

És a kerület egységespárti képviselője nem is jelent meg az ünnepségeken, pedig ott táborozott Mayer miniszter vezetésével a pártnak egy egész különítménye.

Az ünnepségek során Mayer János mondott

beszédet, majd a Nagyatádi Szabó arcképleplezésénél Berky Gyula beszélt — a leintett Herczegh Sándor helyett. Végül Gaál Gaszton szólt éles hangon a külföldi arisztokratakról.

Ceglédre a kultuszminiszter vezetésével rándult ki egy másik egységespárti különítmény. Kleblsberg itt beszédet mondott a nemzetközi szociáldemokrácia ellen, majd iskolaprogramjáról beszélt. Beszédet mondott még a Kossuth-szobor előtt is, amelynek talapzatára ilyen felirású koszorút tettek: »Kossuth szellemének — eszméinek követői.«

A ceglédi uszoda kapuján pedig változatlanul áll a tábla: »Zsidóknak az uszodában csak hétjón szabad fürödni!«

Készülnek az Oroszlán-uccai bérház tervei, fogó a 450 ezer dolláros kölcsön.

(A *Délmagyarország* munkatársától.) Ilyenkor, június küszöbén, mindig ellanyhul az élet a városházán. Juniushoz megkezdődnek a nyári szabadságok, a hathetesek és a négyhetesek, a tisztviselők legfőbb problémájává az a kérdés válik, hogy ki hol és hogyan tölti el a pihenésre szánt napokat. A tervezetek megszakadnak, a munka csak lassan, sablonosan halad előre, mintha az iskolai idők nyári vakációja folytatódna atavisztikusán a gyakorlati életben és a vakációt csak valami különös pótvizsgára való készülődés kénytelen kellemetlensége zavarná meg.

»A folyamatban lévő« nagy problémák ebben az öntudatlan vakációzásban teljesen elvesztették jelentőségüket, lényegtelenségekké zsugorodtak össze, csak muszájból esik róluk szó a meddő tanácsuléseken. Ezek között a legfrissebb kétségtelenül a

külvárosrészek világításának problémája.

A gázgyár igazgatósága néhány nappal ezelőtt terjesztette be javaslatát a város tanácsához és kérte a jogerős döntés mielőbbi meghozatalát, mert abban az esetben, ha május végéig nem kap rá végleges választ, ebben az esztendőben nem építheti ki az új világítási hálózatot. A gázgyár javaslatát a polgármester a mérnöki hivatalnak adta ki véleményezés végett. A mérnöki hivatalban Buócz Károly műszaki tanácsos és Csányi Ferenc főmérnök foglalkoznak vele, azonban a tizen-

hatoldalas javaslat áttanulmányozása és feldolgozása hosszadalmas és komplikált munkát jelent. Komplikálja a kérdést, hogy a gázgyár ajánlatában csak végeredmények vannak, a részletek hiányoznak. Ezeket a végeredményeket, az összegeket most a mérnöki hivatalnak kell indokolnia. A terv az, hogy néhány napon belül a polgármester összehív egy bizottságot és azzal letárgyalatja az ajánlatot, hogy a gázgyár kívánsága szerint már a májusi közgyűlés állást foglalhasson a kérdésben.

Az Oroszlán-uccai új városi bérház

tervei is készülnek, de előkészítésük meglehetősen késik, aminek az az oka, hogy az utolsó pillanatig nagyon bizonytalan volt, vajjon sor kerül-e az új bérház fölépítésére, amennyiben a belügyminiszter csak nehezen hagyta jóvá a négyszázötvenezerdolláros városi kölcsön felvételére vonatkozó közgyűlési határozatot. A mérnökség építési osztályának közben más, sürgősebb dolga is akadt, el kellett készíteni a Tóth Péter-féle ház új emeletének terveit és költségvetését, ki kellett írni és meg kellett tartani a versenytárgyalást. Jöttek a tatarozási és átalakítási munkálatok, az iskolaépítések előkészítése, tehát az Oroszlán-uccai új városi bérház megkezdett tervei *polcra kerültek*. Kővér Tibor főmérnök csak akkor vehette őket ismét elő, amikor megérkezett a kölcsön jóváhagyása és amikor a polgármestertől megkapta az utasítást, hogy

most aztán már gyors ütemben elő kell készíteni az építést. Ertesülésünk szerint az *alaprajzok már elkészültek*, a homlokzat tervének vázlata is megvan, de még sok munkát és számítást kíván a részlettervek és a költségvetések elkészítése, amelyek nélkül nem írhatja ki a város a versenytárgyalást erre a tízmillárddkoronás építkezésre. A jelek szerint a versenytárgyalásra június dereka előtt nem is kerülhet sor, aminek viszont az lesz a következménye, hogy az új bérház jövő november előtt nem igen lesz beköltöztethető. Pedig a lakások májusra felszabadulnak és bizony ez az ötven új lakás levezetné a felszabadulással járó feszültséget egy egészen kicsi részét. Legalább is enyhítené néhány százalékkal a katasztrófát.

A négyszázötvenezer dolláros kölcsön felhasználása

is súlyos gondot okoz a tanácsnak. A polgármester a hétfői tanácsülésen ezzel kapcsolatban aggodalmasan megkérdezte Berzenczey Domokos műszaki főtanácsostól, a mérnöki hivatal vezetőjétől, hogy mi lesz a tanyai vasut motoros mozdonyaival.

— Meg kell már venni a két mozdonyt — mondotta a polgármester —, mert attól félek, hogy ha nem sietünk vele, elfogy a kölcsön másra. Mindennap akad valami új, váratlan kiadás, ami lassankint fölemészti a rávaló pénzt.

A motoros mozdonyok ügye különben úgy áll, hogy a tanács már kért ajánlatot a gépgyáraktól, kapott is kettőt, de egyik sem volt megfelelő, mert gyöngébb motorokat ajánlottak. Így a város új ajánlatokat kért. Ezek az ajánlatok azonban még nem érkeztek meg, pedig sok idő eltelt addig is, amíg a megrendelendő mozdonyokkal elkészülnek a gyárak.

Ott lebegne még a városházán két igen fontos probléma,

a cukorgyár és a selyemszövő gyár

alapításának a kérdése, amelyről már folytak tárgyalások, de azóta hallgat róluk a krónika. Pedig a polgármester a város részéről előzenyiséget és kedvezményeket helyezett kilátásba. De hát most a nyár következik és a nyári vakációk, nem kergeti senki a tervezőket és a tervek maguktól nem nőnek valósággá.

Estély Bethlennél.

Budapest, május 16. Gróf Bethlen István miniszterelnök és felesége hétfőn este fél 9 órakor a miniszterelnöki palotában ebédet adott, amelyen megjelent Albrecht királyi herceg, Izabella főhercegnő, Gabriella főhercegnő, Festetics Taszilo herceg főudvarmester, a spanyol követ és felesége, a román követ és felesége, az osztrák követ, gróf Kleblsberg Kunó és felesége, Scitovszky Béla és felesége, gróf Teleki Pálné, a holland ügyvivő, gróf Mikes Arminné, özv. Hadik Béláné, Károlyi György gróf, Wenckheim József gróf és felesége. A dinert este 10 órakor estély követte, amelyre meghívást kaptak a Budapesten akkreditált követségek vezetői feleségükkel, valamint a budapesti társaság számos tagja.

A budapesti klinikai huspanama.

Budapest, május 16. A klinikai huspanama ügyében a nyomozás még nem fejeződött be. A gyanúsítottakat a rendőrség átszállította a Markó-uccai fogházba. Ezzel egyidejűleg az ügy iratai felkerültek az ügyészségre, ahol Sztrache Guszláv főügyész Berlin Alajos ügyészségi alelnököt jelölte ki a nagy bűnügy előadójául, aki áttanulmányozza a halálmas aktacsomót és holnap referál Sztrache főügyésznek.

Robbanás 410 méterre a föld alatt.

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) Prágából jelentik: A Berg und Hütte Gesellschaft máhrisch-jostrai bányájában 410 méterre a föld alatt bányalégrobbanás történt. A bányában éppen turnus felváltás volt és így csupán nyolc felvigyázó tartózkodott ott, akik közül hetet azonnal megölt a légnyomás, egyet súlyosan megsebesített.